

Plenum

Torsdag 2.10.2025 kl. 16.00—20.11

2.3. Muntlig fråga om exploatering av utländska arbetstagare (Harry Harkimo liik)

Muntligt spörsmål MFT 138/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Harkimo, varsågod.

Debatt

16.21 **Harry Harkimo liik:** Arvoisa puhemies, ärade talman! Niin kuin kaikki tiedämme, nämä väärinkäytökset ovat tapahtuneet alihankkijoilla, ja niitä alihankkijoita on satoja kapaleita esimerkiksi Turun telakalla. Ne ovat pieniä yrityksiä, joissa on 5—10:kin henkilöä. Olisin kysynyt sitä, miten tämmöistä valvontaa pystytään tehostamaan näissä yrityksissä, koska ei siellä ole kaikissa ammattiyhdistysliikkeitä, jotka pystyvät ilmoittamaan nämä väärinkäytökset, ja niitä yrityksiä on paljon. Mitä hallitus meinaa tehdä sille, että tehostetaan tätä valvontaa näissä pienissä ja keskiuurissa yrityksissä?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Oikeusministeri Meri, olkaa hyvä.

16.22 **Oikeusministeri Leena Meri** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä varmaan kuuluu enemmän työministerin osaamisalueelle, miten kaikissa työpaikoissa työsuojeluviranomaiset ja muut voivat toimia. Mutta jokaisen työnantajan tietysti tulee huolehtia siitä, että työturvallisuus on kunnossa, ja varmasti on hyvin paljon kysymys siitä, miten eri viranomaiset pystyvät työpaikoilla käymään ja kuinka se tieto kulkee.

Oleellistahan on tietysti se, mikä aina on olemassa, että ihmiset jäävät kiinni tekemisistään, eli kiinnijäämisriskin pitää olla todella korkea, jotta jää kiinni. Tuossa olette aivan asian ytimessä siinä mielessä, että jos ei kukaan saa tietää näistä asioista, niin eivät siinä auta kanneoikeudet eikä rikosoikeus, ellei se tule tietoon. Sitä varten pidän erittäin tärkeänä, että meillä esimerkiksi rikosuhripäivystykseen satsataan varoja, jotta ihmiset uskaltaisivat matalalla kynnyksellä ottaa yhteyttä ja kysyä näistä neuvoa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, olkaa hyvä.

16.23 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin täytyy todeta, että Suomessa työtä tehdään suomalaisin työehdoin. Mikään muu ei ole hyväksyttävää eikä lainmukaista, ja se on varmaan tämän salin yhteinen tahto.

Mitä tulee siihen, mitä tämä hallitus on tehnyt, se on tehnyt paljon enemmän kuin edelliset hallitukset tämän asian eteen. [Vasemmalta: Ohhoh!] Esimerkiksi marjanpoimijoiden osalta tämä asia on ratkaistu. Kuten valtiovarainministeri sanoi täällä, tulorajaa on nostet-

Punkt i protokollet PR 89/2025 rd

tu, mikä myöskin osittain vaikuttaa tähän asiaan. Sen lisäksi on erillinen työperäisen hyväksikäytön vastainen torjuntaohjelma, jota on TEM koordinoanut, ja se on käytössä koko tämän hallituskauden ajan. [Antti Kaikkonen: Entä kanneoikeus?] On siis tehty todella paljon. Rakennusosalalla Suomen ja Viron viranomaiset ovat yhdessä tehneet näitä tarkastuksia, kuten pitääkin.

Lisäksi hallitusohjelmaneuvoitteluihsta tästä asiasta puhuttiin, ja siellä tehtiin päätös siitä, että törkeän kiskunnan rangaistavuus otetaan käyttöön. Se vastaa juuri niihin ongelmiin, mihin tämä kanneoikeus ja alipalkkauksen kriminalisointikin vastaisivat. [Puhemies koputtaa] Koska tämä törkeän kiskunnan vastainen lainsäädäntö tulee tänne eduskuntaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Oikeusministeri Meri, olkaa hyvä.

16.24 Oikeusministeri Leena Meri (vastauspuheenvuoro): Kiitos edustajalle. — Se on ollut meillä valmistelussa, ja se on ollut lausuntopalautteessa, ja siitä oli yksimielinen työryhmä. Siellä oli oikeusministeriöstä ja eri ministeriöistä ja syyttäjäpuolelta henkilöitä, jotka valmistelivat tämän lainsäädännön ja yksimielisesti tämän työryhmämietinnön saivat valmiiksi, ja se on ollut lausuntokierroksella. Me analysoidaan sitä. Itse olen toivonut, että vielä tarkennetaan esimerkiksi eroa ihmiskaupan teonkuvaukseen, jotta varmasti lain soveltajat löytävät ne oikeat pykälät. Ihmiskauppahan on todella törkeä muoto, jossa toinen ihminen otetaan lähestulkoon kokonaan määräysvallan alle.

Tällä hetkellä se arvioitu aika on viikolla 11, mutta olen tietysti esittänyt toivomuksen oikeusministeriön lainvalmisteluun, että voisiko sitä kiirehtiä. Tietysti siinä on omat haasteensa myöskin: on käännökset, ja en tiedä, oliko tässä vielä arviointineuvostoonkin meno. Uskoakseni tässä ei ollut sitä, mutta aika moni meidän oikeusministeriön esitys menee nykyisinkin arviointineuvostoon, kun rikosoikeutta ei ole siellä paljon aiemmin arvioitu. Tämä on myös tuonut hieman viivästyksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Malm, olkaa hyvä.

16.25 Niina Malm sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ministeri Meri, te totesitte Iltalehdessä tänään, että te olette valmis säätämään lain, ja nyt te sanotte, että te olette valmis keskustelemaan asiasta. Tässä on hiukan hankala nyt pysyä kärryillä, kumpaa te olette valmis tekemään.

Nämä Turun telakan tapahtumat ovat kauhea muistutus siitä, mitä Suomessa ja suomalaisilla työmarkkinoilla tapahtuu, ja siksi onkin kovin erikoista, että tämä keskustelu käy nyt näin, että meidän täytyisi tässä hetkessä ehdottomasti pitää kiinni saatavuusharkinnasta. Me olemme SDP:ssä olleet kyllä tätä mieltä, mutta taannoin te, ministeri Adlercreutz, totesitte A-studiossa, että tämä hallitus on keventänyt saatavuusharkintaa. Ja kun juuri äsken valtiovarainministeri Purra totesi, että tätä on tiukennettu, niin tämä kyselytunti on nyt kyllä sekavien signaalien kyselytunti. Voisitteko vastata, kumpaa tässä nyt on tehty?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.26 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Se, mikä tässä kyselytunnilla on minun mielestäni erikoista, on se, että te puhutte työperäisestä maahanmuutosta, josta te ette yleensä suostu puhumaan lainkaan. [Välihuu-

Punkt i protokollet PR 89/2025 rd

toja vasemmalta] Useita vuosia esimerkiksi tietyt ammattiliitot, järjestöt, ovat nostaneet esille siihen liittyviä ongelmia, mutta sosiaalidemokraatit eivät ole suostuneet edes kuulemaan tilanteesta. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] Vastaavia ongelmia löytyy ei suinkaan vain telakoilta ja pitkistä alihankintaketjuista vaan vaikkapa hoitoalalta, taksialalta, rakennusosalta ja niin edelleen, ja nämä hyvin likeisesti liittyvät siihen, että Suomeen tullaan paljon matalapalkkasektoreille. [Vasemmalta: Vastaus!]

Vielä suurempi ongelma on edellisen hallituksen luoma opiskeluperäiseen maahanmuuttoon tullut muutos, joka tällä hetkellä muun muassa kasvattaa meidän leipäjonojamme. [Välihuutoja] Näistäkin huomautettiin teille, mutta te ette ottaneet kuuleviin korviinne. [Joona Räsänen: Toinen minuutti, niin kerkeää vastata kysymykseen!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tynkkynen, olkaa hyvä.

16.27 Oras Tynkkynen vihr (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puhemies! Vihreiden näkemys on se, että Suomeen pitää voida tulla tekemään töitä ja yrittämään myös muualta maailmalta, ja kun täällä ollaan, niin samat säännöt ja samat työehdot koskevat ja niiden pitää koskea kaikkia työntekijöitä.

Nyt tänään sieltä hallituksen ministeriäitiöstä on useammalla suulla sanottu, että hallituksen ratkaisu työvoiman hyväksikäyttöön on ulkomaalaispolitiikan kiristäminen. Turun telakalla hyväksikäytettiin ukrainalaisia työntekijöitä. Onko teidän, hallitus, näkemyksenne se, että näiden ukrainalaisten ei olisi pitänyt saada tulla tänne maahan, ja sekö teidän ratkaisunne olisi tähän työntekijöiden hyväksikäyttöön ollut? Kun työnantaja hyväksikäyttää työntekijöitä, niin se on aina työnantajan virhe ja työnantajarikos, eikä siitä pidä syyllistää työntekijöitä, edes ukrainalaisia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Ministeri Purra, olkaa hyvä.

16.28 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä hallitus suhtautuu tismalleen samalla tavalla tällaisiin rikoksiin ja työvoiman hyväksikäyttöön, olipa kyseessä ukrainalainen tai mistä tahansa tullut henkilö. Sen sijaan kysymyksessään muun muassa edustaja Tuppurainen nimenomaan viittasi ukrainalaisiin, mutta me näemme tämän ongelman kyllä aivan yhtä suurena aivan riippumatta tulijan etnisyydestä tai lähtömaasta.